

הערה: למדק זה ע"י גם גליון ויצא חש"ו.

א. פסוק א' וישמע את דברי בני לבן לאסור...
פסוק ב' וירא יעקב את פני לבן

1. ר' שמשון רמאל הירש: למה מדובר כאן תחילה על בני לבן ואחר כך על לבן? יתכן שהתכוונת לבן כלפי אביו כאן - נענשה היא מדה כנגד מדה ע"י התנהגות בני לבן כלפי אביהם. ונראה שהם עכ"ו הקופצים בראש בבית אביהם, כשה שבחיוותו הוא צעיר, היה הוא קופץ בראש לפני אביו. על יסוד תיזה פסוק בפרסיות הקודמות נקבע קו זה שבאופיו של לבן.
2. השוה על פי הפסוקים הנ"ל את יחסם של בני לבן ליעקב ליחסו של לבן ליעקב. מה ביניהם?

ב. גנבת התרפים.

ד"ם ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה.
דעה שונות לחכמים ולמפרשים בטעם מעשה זה של רחל אמנו ואלה מקצתם:
בראשית רבה ע"ד: "ותגנב רחל את התרפים" - והיא לא נתכונה אלא לשם צאים.
אמרה: מה אנא מיוזל לי ונטבוק הדין סבא בקלקוליה? (= כיצד אנו הולכים ומניחין לאותו זקן בקלקלתו).
רש"י ד"ה ותגנב רחל.

רבנו בחיי בשם רבנו חננאל: כו' שיחזר בו ויאמר: "אלה גנוב אין בו פגש".
ראב"ע החל מן "ויש אומרים שרחל גנבהם לכסל ע"ז" עד "בדרך".
רשב"ם ד"ה ותגנב רחל.

1. כיצד משתדל המדרש ללמד זכות על רחל אמנו?
- 2x. התוכל להגן על המדרש בפני התקפת ראב"ע בעודה דברי ר' חננאל?
- 3x. לפי דעת רבנו חננאל רצתה רחל להלחם בע"ז של אביה באמצעות נשק האירוניה. היכן מצינו בנ"ך מלתמה באמצעי זה נגד האלילים?
4. לכל הפרושים הנ"ל מעיר אברבנאל:
"אין נתפתתה רחל לגנוב את התרפים אשר לאביה, האם חשבה להרחיקו מעכו"ם מעכו"ם - כדבריהם ז"ל - באמת סכלות גדולה יהיה זה לה בחשבה שלעת זקנתו ישנה דעתו? ואם היות שגונבו ממנו התרפים - יעשה לו אלוהים אחרים תחתיהם! או אם השקה בהם רחל לעבדם כאביה, זה לא יתכן - חלילה וחסי!

(א) מה בין אברבנאל לבין רבנו חננאל בהאורם את מצבו הנפשי של עכו"ם באב"ל לו אלוהיו?
xx(ב) הסבר את דברי הרשב"ם באופן שלא תפל עליהם טענת אברבנאל. טיט לב לשני הפסוקים המובאים בדבריו הוטע ג' ד'; זכריה י' ב'.

ג. ל"ו: ויחר ליעקב וירב בלבן ויעז... מה פשעי מה חסאתי...
בראשית רבה ע"ד: ויחר ליעקב וירב בלבן: אמר ר' חננאל בר יצחק: קפדנותם של אבות ולא עבותותם של בנים. קפדנותם של אבות - מניין? "ויחר ליעקב וירב בלבן ויעז ויאמר ללבן: "מה פשעי מה חסאתי כי דלקת אחרי" - אתה סבור שמה מכוח או פצעים היו סם? לא, אלא דברי פיוסים. יעקב פמיים את חמיו: "כי מששת את כל כלי, מה מצאת מכל כלי ביתך" - אמר ר' סימון: בנזהג שבטולט, חתן חדר אצל חמיו, אפסר לו שלא ליתנות אפילו כלי אחד; אפילו סכין אחד? ברם כאן "מששת את כלי, מה מצאת מכל כלי ביתך"? - אפילו מחט, אפילו צינורא (=מעין מחט לסריגה) לא מצאת. ולא עבותותם של בנים - מניין? מדוד, שנאמר (שמואל א' כ') "ויברח דוד מניוח ברמה ויצא ויאמר לפני יוצאן: מה עשיתי, מה עושי ומה חסאתי לפני אביך כי מבקש את נפשי" - מזכיר ספיכות דמיה בפיוסו. ברם כאן (=ביעקב): "כי דלקת אחרי".

1. הסבר את המושגים "קפדנות" - "עבותות" - הפוזכרים כאן.
2. הסבר את ההשוואה בין יעקב לדוד שבדברי המדרש.
3. מצא את הקו הזה בפיוסי דוד אף בשמואל א' פרק כ"ו!